

בפסחים עוסקת ביבלת לחה, וטעם האיסור במקדש משום שהיה
יכול לקצצה מאתמול, **הא** – משנתנו עוסקת ביבישה, שכתלושה
היא ואפילו שבות אין בקציצתה, ולפיכך הותר לחתכה במקדש
אף שיכול היה לקצצה מאתמול.
הגמרא דנה בסברות שני התרצנים. שואלת הגמרא: **ולמאן דאמר**
הא ביד הא בבל ושתיהן בלחה, **מאי טעמא לא אמר הא בלחה** **הא**
ביבישה ושתיהן ביד. משיבה הגמרא: **אמר לה, ביבישה אפילו בבל**
נמי שרי – מותר לקצצה, **מאי טעמא** – ומה הטעם, **איפרכי**
איפרכא – נפרכת היא בנגיעה ואינה נחשבת כמחוברת לגוף, וכיון
שבסיפא אסרה משנתנו לחתכה בכלי על כרחך שהיא עוסקת
בלחה.
שואלת הגמרא להיפך: **ולמאן דאמר הא בלחה והא ביבישה**
ושתיהן ביד, **מאי טעמא לא אמר הא ביד הא בבל** ושתיהן בלחה.
משיבה הגמרא: **אמר לה, אם נעמיד את המשנה בפסחים בבל**, מה
משמיענו התנא, **הא תנן** – הרי כבר מפורש במשנתנו **אם בבל**
כאן וכן אסור, ומדוע כפל התנא הדבר בשתי משניות. מבארת
הגמרא כיצד ידחה החולק טענה זו: **ואידך** – והחולק שהעמיד את
המשנה בפסחים בכלי ידחה, **הא דקתני תתם** – הטעם שהוצרכה
המשנה שם להביא דין זה, **משום דקא יצא איפלוני** – שרצתה
להביא את מחלוקת **רבי אליעזר ורבנן**, שבמשנתנו לא הובאה
דעת רבי אליעזר המתיר אף בכלי.
ממשיכה הגמרא לטעון משמו של המחלק בין לחה ליבישה: **ואידך**
– והמחלק בין לחה ליבישה טוען, אכן אפשר היה לומר שדין
קציצת יבלת בכלי הובא בפסחים ללמדנו את המחלוקת, אך עדיין
לא שייך להעמיד את המשנה שם בכלי, שכן **דומיא דהרביב**
והקאיתו מחוץ לתחום **תתני** – דין זה נשנה שם בדומה לדינים
הסמוכים, הרכבת השם על כתף האדם והבאתו מחוץ לתחום,
שאיסורם מדרבנן, ועל כרחך גם קציצת היבלת איסור דרבנן היא,
והיינו קציצת יבלת לחה ביד, שקציצתה בכלי אסורה מדאורייתא
ואינה דומה לשאר הדינים. מבארת הגמרא כיצד ידחה החולק
טענה זו: **ואידך** – והמחלק בין כלי ליד ומעמיד את המשנה
בפסחים ביבלת לחה ובכלי ידחה, ודאי דין חיתוך יבלת
דאורייתא הוא, אלא שסברה משנה זו שאף שני הדברים האחרים
אסורים מדאורייתא, **הרביב** על הכתף, **דלא כרבי נתן דאמר תתי**
נזשא את עצמו, אלא כהסוברים שגם הנושא את החי חייב.
והקאיתו מחוץ לתחום, **כרבי עקיבא דאמר תחומין דאורייתא**.
חוזרת הגמרא ומקשה: **מתני** – הקשה **רב יוסף**, לא יתכן להעמיד
את המשנה בפסחים באיסורים דאורייתא, שכן שנינו שם בהמשך
בתוך ויכוח התנאים, **אמר רבי אליעזר**, מקל וחומר אדון שדברים
אלו דוחים שבת, **ומה שחיפה שהיא** אסורה **משום מלאכה** גמורה
ידחה את השבת בשחיטת הפסח, **אלו שאיסורם משום שבות** בלבד
אינו דין שידחו את השבת. ולמדנו שמדובר בחיתוך יבלת דרבנן,
ועל כרחך היינו בחותכה ביד.
הגמרא מביאה תירוץ שלישי לחלק בין המשניות: **אלא אמר רב**
יוסף, הא והא – שתי המשניות עוסקות ביבלת לחה, ובבא לחתכה
ביד שאיסורו מדרבנן, ולכן התירה משנתנו, וטעם המשנה
בפסחים האוסרת, **שבות מקדש במקדש התירו**, **שבות דמקדש**
במדינה לא התירו – לא הותרה השבות אלא במקום המקדש עצמו
ולא כשעובר עליה במדינה לצורך המקדש, ומאחר וביקורו של
הפסח ממום נעשה בבית העמים לא הותרה חתימת יבלתו, שלא
כבקרבות הציבור שבמשנתנו שביקורם נעשה במקדש.
הגמרא מביאה קושיות על תירוץ זה: **תני** – **ישב אביי, וקאמר להא**
שמעיתא – ואמר את חילוקו של רב יוסף. **איתיביה** – הקשה **רב**
ספרא לאביי, שנינו במשנה לעיל (צא), **היה קורא דברי תורה בפסח**
בשבת בעמידה **על האסקופה** – מפתן הדלת, ונתגלגל קצה הפסח
מיד לרשות הרבים וקצתו השני אחוז בידו, **גלגלו אצלו**, מפני בזיון
הספר, אף שיש בגלילתו איסור שבות. וקשה, **והא קא** – והרי כאן
דשבות דמקדש במדינה הוא – ששבות מקדש הוא מפני קדושת
הספר ונמצא במדינה, ואף על פי כן התירו לגלגלו, **ולא נזרינן**

ואי אליבא – ואם לשיטתו דרבי אליעזר קאמר, הסובר שדוחים את
השבת, **אפילו לכתחילה נמי** – תותר קשירת נימא אפילו בתחילה
ולא רק בנקרעה בשבת, ששתי שיטות הן במכשירי מצוה, רבי
אליעזר המתיר אף באפשר לעשותם מאתמול ורבנן האוסרים אף
באי אפשר, ומשנתנו המזלזלת ביניהם כדעת מי היא.
מיישבת הגמרא: **אלא לעולם אין משנתנו כרבי יהודה**, והסתירה
בין המשנה לברייתא **לא קשיא, הא** – הברייתא האוסרת לקשור
כרבי שמעון שבברייתא דלהלן, והא – משנתנו המתירה כרבנן
שבברייתא זו, המחלקים בין אפשר לעשותו מאתמול לבין אי
אפשר, **דתניא, בן לוי שנפסקה לו בשבת נימא כבנור** שנגנים בו
בעורה, **קושרה**, שמכשירי מצוה דוחים שבת, אבל לקבוע בו נימא
מתחילה אסור, שאפשר לעשותו מאתמול. **רבי שמעון אומר**,
עניבה – יקשרנה בקשר עניבה המותר, שאין מכשירים דוחים
שבת. **רבי שמעון בן אליעזר אומר**, **אף היא אינה משמעת את הקול**
בכתחילה על ידי עניבה וקשירה, ולכן אינו קושרה, **אלא מתקנה**
כדרכו, **משלשל ומתיר את הנימא בגלגול יתדות הכנור** שמשלשל
– צדו התחתון ויכרך את קצה על יתדותיו שמשלשל – צדו
העליון ומגלגל למתחה כראוי, **או להיפך, משלשל בגלגול**
היתדות שמשלשל וכוך את קצה על היתדות שמשלשל.
ואיבעית אימא, הא והא – המשנה והברייתא כרבנן שבברייתא זו
המתירים במכשירי מצוה שאי אפשר לעשותם מאתמול, **ולא**
קשיא, כאן – משנתנו עוסקת בנקרעה הנימא **כאמצע הכנור**,
שצריכה מתיחה חזקה ועניבה לא תועיל לה, ולכן התירה
לקושרה, **כאן** – הברייתא עוסקת בנקרעה מן הצד, שדיה במתיחה
קלושה, ולכן כתבה לענוב ולא לקשור.
ואיבעית אימא, הא והא – המשנה והברייתא עוסקות בנקרעה
כאמצע, והמשנה כרבנן והברייתא כרבי שמעון, ואף רבי שמעון
מודה שמעיקר הדין מכשירי מצוה דוחים שבת, אלא שרבי – רבי
שמעון **כבר נזרינן** מן האמצע אטו מן הצד, שאם נתיר לקשור
כשנקרעה באמצע יקשורו גם בנקרעה מן הצד ולא יבינו שחלוקים
המה זה מזה, **ומר** – רבנן **כבר לא נזרינן**, ומתירים לקשור בנקרעה
באמצע.

משנה

משנה זו עוסקת בחילוק שבין המקדש למדינה בדיון חיתוך יבלת
בשבת: חותכין בשבת **יבלת** – בליטת בשר **במקדש**, כשנמצאה על
כבש העומד להקרבה בו ביום, וכל עוד לא הסירה מום היא, והוא
שיחתוך בידו, שמתקן כלאחר יד הוא ומדאורייתא מותר ואין
שבות במקדש, **אבל לא במדינה**, שמכל מקום איסור דרבנן הוא.
ואם בא לחתוך בבל, כאן וכן – במדינה ובמקדש **אסור**, שגזוז
דאורייתא הוא, ומלאכה גמורה לא הותרה במקדש.

נמרא

הגמרא מקשה סתירה ממשנה בפסחים למשנתנו: **וימניהו** –
והקשו, שנינו במשנה (פסחים סה), **הרביב** של שה הפסח על הכתף
כשקרב בשבת להביאו לעזרה דרך רשות הרבים, **והקאיתו מחוץ**
לתחום וחתכת יבלתו, אין דוחין שבת. **רבי אליעזר אומר**, דוחין.
הרי שלטנם משנה אסור לקצוץ יבלת בשבת לצורך הקרבה,
ואילו משנתנו התירה.
הגמרא מביאה בתחילה שני תירוצים. אומרת הגמרא: **רבי אליעזר**
ורבי יוסי (בן) (רבין) תניא תירצו זאת בשני אופנים, ואין ידוע מי
אמר כל תירוץ, **הי אמר, הא והא** – שתי המשניות עוסקות ביבלת
לה שהיא חלק מהגוף והחותכה נחשב לגזוז, **ולא קשיא, כאן** –
משנתנו המתירה עוסקת בחותכה **ביד** שכלאחר יד הוא, ובמדינה
אסור מדרבנן ובמקדש שהותרה בו השבות מותר, **כאן** – המשנה
בפסחים האוסרת עוסקת בחותכה **בכלי** כדרכו, שגזוז דאורייתא
הוא ואסור גם במקדש. **והי אמר, הא והא** – שתי המשניות
עוסקות בקוצצה **ביד** ששינוי הוא, **ולא קשיא, הא** – המשנה

1 דִּילְמָא נָפִיל וְאֵתִי לְאִיתוּי - ולא גוזרים שמא יפול מידו לגמרי
2 ויגביהנו. הרי ששבות מקדש מותרת במדינה. דחה אביי את
3 קושייתו בתמיהה: וְלֹא אוֹקִימָנָא - וכי לא העמדנו שם (צח.) משנה
4 זו בְּאַסְקוּפָה בְּרַמְלִית וְרִשּׁוֹת הָרָבִים עוֹבְרִת לְפָנֶיהָ, דְּכִיּוֹן דְּאִיגְדוּ
5 בְּיָדוּ - שקצה הספר אחוז בידו, אֲפִילוּ שְׁבוֹת נָמִי לִיכָא - אין אפילו
6 שבות, שגם בנפל כולו לרשות הרבים אין בהגבתו לכרמלית
7 אלא שבות, ועתה שאיגודו בידו אין בו אפילו שבות. אבל כשיש
8 איסור שבות לא הותרה שבות מקדש במדינה.
9 אִיתִיבִיה - הקשה עוד רב ספרא לאביי, שנינו במשנה בשבת (יט:),
10 מְשַׁלְשֵׁלִין אֶת הַפֶּסַח לְתַנּוֹר לְצִלוֹתוֹ בַּעֲרֵב שַׁבַּת עִם חֲשִׁיכָה, שֶׁלֹּא
11 כְּשֶׁאֵר בָּשָׂר שֶׁאִסְרוּ רַבָּנַן לְהַנִּיחוֹ בַּתַּנּוֹר בִּשְׁעָה זו. וקשה, וְהָא הָכָא
12 - והרי כאן דְּשְׁבוֹת דְּמִקְדָּשׁ בְּמַדִּינָה הִיא, שאף שהצליה צורך
13 מִקְדָּשׁ, בִּירוּשָׁלַיִם נַעֲשִׂית וְלֹא בַּמִּקְדָּשׁ, ומכל מקום מתירים
14 לְשַׁלְשְׁלוֹ לְתַנּוֹר, וְלֹא גִזְרִינָן - ולא גוזרים כבשאר בשר מחשש
15 שְׁמָא יַחֲתֶה בְּנִחְלָיִים. הרי ששבות מקדש מותרת במדינה, ומאידך,
16 מֵה שֶׁאִסְרוּ בַּמַּדִּינָה לְצוּרֵךְ הַמִּקְדָּשׁ אִסְרוּ אֵף בַּמִּקְדָּשׁ. מספרת
17 הַגְמָרָא: אִישְׁתִּיק - שתק אביי, שֶׁלֹּא הָיָה בִּידוֹ לְהַשִּׁיב. פִּי אָתָּא

18 לְקַמֵּיה דְּרַב יוֹסֵף - כשהזדמן אביי אצל רב יוסף, אָמַר לִיה - אביי
19 לרב יוסף, הָכִי [-כך] אָמַר לִי רַב סְפָרָא, וְלֹא הִשְׁבַּתִּי לוֹ. אָמַר לִיה
20 רב יוסף, מֵאִי טַעְמָא לֹא תִשְׁנִי לִיה - מדוע לא תתרץ לו שְׁנִי
21 הַחֲבוּרָה צוּלֵי הַפֶּסַח וְרִיזִין הֵן, שכל העוסקים בקדשים זריזים
22 וחכמים, ולכן לא גזרו שמא יחתו, אבל לעולם לא הותרה שבות
23 מִקְדָּשׁ בַּמַּדִּינָה. מבארת הגמרא: וְטַעְמוֹ שֶׁל אָבִי שֶׁלֹּא תִירֵץ כֵּךְ
24 לרב ספרא, בְּהֵנִים וְרִיזִין הֵן אָמְרִינָן - מן הידוע אצלנו שכהנים
25 זריזים ודבר זה ניתן להאמר, אבל פְּנֵי חֲבוּרָה וְרִיזִין הֵן לֹא אָמְרִינָן,
26 שכל ישראל מקריבים פסח ואין כולם זריזים.
27 הַגְמָרָא מְבִיאָה תִירוֹץ רַבִּיעִי לְחֶלֶק בֵּין הַמִּשְׁנִיּוֹת: רַבָּא אָמַר,
28 לְעוֹלָם עוֹסְקוֹת שְׁתִּיחֵן בִּיבֻלָּת לַחָה וּבְבֹא לְקַצְצָה בִּיד, ומשנתנו
29 הַמִּתִּירָה לְחַתְכָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִיא דְּאָמַר בַּמִּשְׁנָה בַּפֶּסַחִים שְׁמוֹתָר,
30 שֶׁלְדַעְתּוֹ מִכְשִׁירֵי מִצְוָה דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת. וְהֵטַעַם שֶׁאִסְרוּ בַּמִּשְׁנָה
31 לְקַצְצָה בְּכָלִי אֵף שֶׁלְשִׁיטְתוֹ דוֹחִים מִכְשִׁירִים גַּם מִלֵּאכּוֹת
32 דְּאוֹרִייתָא, מוֹדָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּכַמָּה דְּאַפְשָׁר לְשִׁנּוּי מְשִׁנִּין - שיש
33 לִשְׁנוֹת בַּצּוֹרֶת הַמִּלְאכָה כֹּל הָאֲפֻשֶׁר, ומאחר וניתן לקצוץ את
34 הַיְבֻלָּת בִּיד אִסּוּר לְקַצְצָה בְּכָלִי.

עירובין דף קג עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קמה

התירה לו ליטלה רק בשיניו. ולא הועלת כלום בהעמדת הברייטא
כרבי אליעזר. מיישבת הגמרא: **האי מאי** – וכי מה קושיא היא, **אי**
אמרת בשלמא – אם נאמר שהברייטא כרבי **אליעזר** מובן, שהטעם
שהתיר לחבר ליטלה רק בידו ולא בשיניו **היינו** משום **דנור** על
נטילתה **ביד אמו** נטילתה בכלי האסורה מדאורייתא, שכשם שיש
לשנות מדאורייתא לדרבנן כך יש לשנות משבות חמורה לקלה,
ונטילת היבלת ביד חמורה מנטילתה בשיניים, **אלא אי אמרת** –
אבל אם תאמר שרפנן **היא** הסוכרים שאין שבות במקדש וממילא
אין מקום לחלק בין איסורים דרבנן, **נשקליה ניהליה פיד** – יותר
לחבר ליטלה בידו ולא רק בשיניו. אלא ודאי הברייטא כרבי
אליעזר ויש ללמוד ממנה שבמקום האפשר יש לשנות לאיסור קל.
מסיימת הגמרא: **ותו לא מיד** – ויותר אין לדון בזה, שודאי כן הוא.

משנה

משנה זו עוסקת בדין חבישת מכה בגמי במקדש ובמדינה בשבת:
כהן ששלקה באצבעו, בחד בשבת עליה – על מכתו **נמי** לכסותה
בשעת עבודתו **במקדש**, ואף שהגמי מרפא, וחכמים אסרו לעשות
רפואה בשבת שלא במקום סכנה ואם לא נחלה בכל גופו, מכל
מקום כיון שאין דרך ארץ שתיראה מכתו בשעת העבודה, הותרה
שבות – גזירה שגורו חכמים כדי שלא יבוא לעבור על מלאכת
שבת האסורה מן התורה במקדש, **אכל לא יכרו** בשבת על מכתו
במדינה – מחוץ למקדש, שהרי אסרו חכמים כל רפואה בשבת.
ואם מהדק את הגמי על מכתו כדי **להוציא דם** מהמכה, **כאן רבאן**
– במדינה ובמקדש **אסור**, כיון שאין בזה צורך עבודה, ועוד שיש
בזה איסור תורה, ואיסורי תורה לא הותרו במקדש.

גמרא

בסוגיא זו שלפנינו תדון הגמרא בשלשה דינים הנוגעים לעבודות
הכהנים במקדש. א. דין חציצה בין יד הכהן לכלי שרת. ב. דין
חציצה בין גוף הכהן לבגדי כהונה. ג. דין כהן הלוכש בגדים
נוספים מלבד בגדי הכהונה שמחויב בהם.
שינוי במשנה, כהן שלקה באצבעו כורך עליה גמי במקדש.
הגמרא מביאה מחלוקת האם רק כריכת גמי הותרה במקדש: **אמר**
רב יהודה **הריה דרבי חייא**, **לא שנו** היתר זה לכרוך על מכה
שבאצבעו במקדש, **אלא גמי**, שאינו בגד, **אכל לכרוך צלצול קטן**
– חגורה קטנה ונאה, **הוי יתור בגדים**, וכהן העובד במקדש כשהוא
לבוש יותר מהבגדים שמחויב בהם, עבודתו פסולה, ואף בימי
החול אסור לכרוך צלצול על מכתו.
דעה חולקת: **ורבי יוחנן אמר**, **לא אמרו** דין יתור **בגדים** **אלא** במוסוף
בגד **במקום** העומד ללבישת **בגדים** – (בגדי כהונה), **אכל שלא**
במקום בגדים, כגון על אצבעו, **לא הוי** – אין בכך משום יתור
בגדים, ורשאי הכהן לכרוך על אצבעו גם צלצול.
הגמרא מקשה על ההיתר לכרוך גמי או צלצול על אצבעו:
ותיפוק ליה – והלא מלבד דין יתור בגדים, יש לאסור כריכת גמי
וצלצול על אצבעו **משום חציצה** בין יד הכהן לכלי שרת שבו
עושה הכהן את עבודתו הקרבנות, ואין התירה המשנה לכרוך על
אצבעו גמי וולפי רבי יוחנן אף צלצול.
מתרצת הגמרא: דין משנתנו (ודברי רבי יוחנן) אמור, באופן שלקה
הכהן **פיד שמאל** שאין עבודה כשירה בה, ולא שייך בה פסול
חציצה. **אי נמי** – אופן נוסף שאין בו חציצה, שלקה אף **בגמיו**,
ושלא במקום עבודה – אין המכה בכף ידו שבה מחזיק בכלי שרת,
אלא על גב אצבעו שאינה נוגעת בכלי שרת, ולא שייך שם פסול
חציצה.

הגמרא מביאה דעה נוספת החולקת על רבי יוחנן. אומרת הגמרא:
ושלינא דרבא – ורבי יוחנן שאמר שאין יתור בגדים פוסל שלא
במקום בגדים, חולק על רבא, **דאמר רבא אמר רב תרדמה**, כהן שיש
לו דבר על בשרו, אם הוא **במקום בגדים** – (בגדי כהונה), **אפילו**

שואלת הגמרא: **מאי היא** – היכן מצינו בדעת רבי אליעזר חילוק
בין אפשר לבין אי אפשר לשנות. משיבה הגמרא: מכאן המקור,
דהנניא, כהן שעלתה בו יבלת, חבירו הוחקה לו בשיניו בשבת
ומכשירו לעבודה. מדייקת הגמרא מהברייטא: **בשיניו אין** – רק
בשיניו מותר לחתכה, אבל **בכלי לא**. ודיוק נוסף, **חבירו אין** – גם
בשיניים מותר רק לחבירו, אבל **איהו** – בעל היבלת עצמו, **לא**.
עתה מוכיחה הגמרא שהברייטא רבי אליעזר היא, ושגם לדעתו
אין איסורי תורה נדחים כשאפשר לשנות לאיסור דרבנן. מבררת
הגמרא: **מני** – כדעת מי ברייתא זו, **אלימא** – אם נאמר שברפנן
החולקים על רבי אליעזר, והרי היא עוסקת **במקדש**, קשה, **בין**
דאמרי רפנן בעלמא – בשאר מקומות (במשנה (שבת צד): לגבי קורץ
צפרניו בידיו או בשיניו לצורך רשות) שאיסורו **משום שבות**, **הכא**
– כאן במקדש שהותרה בו השבות, **מה לי** יקצצנה **הוא** **מה לי**
חבירו, ויהא מותר לקצוץ אף לעצמו. **אלא לאו** – אלא ודאי
הברייטא **רבי אליעזר** היא, **דאמר בעלמא** – במשנה שם בקורץ
לעצמו בידיו או בשיניו לצורך רשות **חייב חטאת**, ובקורץ לחבירו
מורה שאסור רק מדרבנן, **והכא** – כאן בכהן בעל יבלת מורה
שיקצצנה חבירו בשיניו ששבות היא ולא הוא עצמו שאיסורו
מדאורייתא, **אף על גב** שסובר **דמכשירי מצוה דוחין את השבת** גם
בדאורייתא, ועל כרחך טעמו משום **שכמה דאפשר לשנוי משנינן**
– ככל שאפשר לשנות מאיסור דאורייתא לדרבנן אנו משנים.
ומכאן המקור לדברי רבא שגם לרבי אליעזר יש לשנות
כשאפשר.

דוחה הגמרא: **לא, לעולם** לרבי אליעזר אין צורך לשנות, וברייטא
זו שהתירה רק לחבירו של בעל היבלת לקצוץ ברפנן הסוכרים
שנטילתה ביד עצמו שבות כבידי חבירו, והטעם שלא כתבה
שיקצצנה בעל היבלת עצמו בשיניו, **אי עלתה בכריכו** שיכול
להגיע לשם בידיו או בשיניו, **הכי נמי** – היתה אכן מורה שיקצצנה
בעצמו, אלא **הכא במאי עסקינן**, **בגון שעלתה לו נשיקה** – (יבלת)
בגבו ובאצילי ידיו – מרפקיו, **דאיהו לא מצי שקיל לה** – שהוא אינו
יכול ליטלה בשיניו, ולכן נקטה את ההיתר בחבירו.

הגמרא שבה להוכיח שהברייטא כרבי אליעזר וללמוד ממנה
שיש לשנות כשאפשר. מקשה הגמרא: **ואי** – ואף אם נקבל
שהברייטא כרפנן הסוכרים שאין מכשירים דוחים איסור
דאורייתא ולכן לא התירה ליטלה בכלי, הן אמנם שהכהן עצמו
לא החזכר משום שאין בידו להגיע אל היבלת, מכל מקום חבירו
נשקליה ניהליה פיד – יותר לו ליטלה בידו, ששבות היא כבשיניו,
ואילו היתה כותבת כן היינו למדים שני דברים, הראשון
שמכשירין דוחים רק שבות ולא דאורייתא, ולימוד נוסף היה
בידינו, שהנוטל יבלת בכלי חייב מדאורייתא גם לרבנן,
ובאמצעות לימוד זה **תפשוט דרבי אליעזר** – נלמד ממנה שדברי
רבי אלעזר נכונים, **דאמר רבי אליעזר**, **מחלוקת רבי אליעזר ורבנן**
בדרגת איסור הקורץ צפרניו היא רק בקורצן **פיד**, **אכל בכלי דברי**
הכל חייב מדאורייתא, שהחותר מן החי כדרכו בחול תולדת גוזז
היא, אבל עתה שהתירה רק בשיניו ולא בידו אי אפשר ללמוד
זאת, שכיון שלא התירה את הקציצה ביד האסורה מדרבנן על
כרחך אין באי הזכרת פרט מסוים בה הוכחה שאיסורו
מדאורייתא. וקשה איפוא מדוע לא התירה לחבירו ליטלה בידו,
שבזה היינו לומדים את הלימודים הנזכרים. אלא ודאי הטעם
שהברייטא לא התירה לו ליטלה ביד מפני שאינה כשיטת רבנן
אלא כרבי אליעזר, וטובר הוא שאין שבת נדחית באיסור חמור
כשאפשר לשנות לאיסור קל.

חוזרת הגמרא ומקשה על המוכיח שהברייטא רבי אליעזר:
ולשמעיה – וגם לשיטתך שלרבי אליעזר יש לשנות לאיסור קל
כשאפשר, והברייטא כשיטתו, קשה אותה קושיא, **לרבי אליעזר**
נמי לישקליה ניהליה פיד – אף לרבי אליעזר תתיר לחבר הכהן
ליטלה בידו, שנטילת יבלת ביד החבר גם לדעתו איסור דרבנן
היא, וכיון ששינה מהמלאכה דאורייתא שבנטילתה בכלי, ומדוע

1 אינו אלא נִימָא [-שערה או חוט] אַחַת חוֹצְצָת בין בגדי כהונה
2 לבשרו ועבודתו פסולה, ואם הוא שֵׁלָא בְּמָקוֹם בְּגָדִים, שלא שייך
3 לפסול עבודתו משום חציצה בין גופו לבגדי כהונה, אם כרך שם
4 בד שיש בו שֵׁלָשׁ עַל שֵׁלָשׁ אצבעות, חוֹצְצוֹת - נחשב בגד ועבודתו
5 פסולה מצד יתור בגדים, פְּחוֹת מְשָׁלָשׁ עַל שֵׁלָשׁ אצבעות, אֵינָן
6 חוֹצְצוֹת - אינה פוסלת מצד יתור בגדים, שאינו בגד.
7 הגמרא מבררת אם רבא חולק גם על רב יהודה בריה דרבי חייא.
8 אומרת הגמרא: אֲדִרְבִּי יוֹחֲנָן - על רבי יוחנן הסובר שאין פסול
9 יתור בגדים אלא במקום בגדים, ומשמע גם בגד שיש בו שלש על
10 שלש אצבעות, וְדַאי פְּלִיגָא - ודאי רבא חולק, שהרי לרבא בגד
11 שיש בו שלש על שלש פוסל משום יתור בגדים גם שלא במקום
12 בגדים. אבל עדיין יש לדון, אֲדִרְבִּי יְהוּדָה בְּרִיה דְּרַבִּי חֵיָא מִי נִימָא
13 פְּלִיגָא - האם רבא חולק גם על רב יהודה בריה דרבי חייא הסובר
14 שצלצול קטן פוסל משום יתור בגדים הגם שאין בו שלש על
15 שלש, וסובר שאינו בגד ואינו פוסל.

16 אומרת הגמרא: אין הכרח שרבא חולק על רב יהודה בריה דרבי
17 חייא, משום דִּשְׁאֵנִי צִלְצוֹל קָמֵן דְּחָשִׁיב - שונה צלצול קטן משאר
18 בגדים, שאף שאין בו שלש על שלש, כיון שעשוי לנוי הוא חשוב
19 ונחשב כבגד, וגם רבא הסובר שרק בגד שיש בו שלש על שלש
20 פוסל משום יתור בגדים, יתכן שיודה בצלצול קטן שפוסל.
21 הגמרא מביאה גירסא אחרת: לִישְׁנָא אַחֲרִינָא, אָמְרִי לָהּ - יש ששנו
22 מחלוקתם בלשון אחרת, אָמַר רַב יְהוּדָה בְּרִיה דְּרַבִּי חֵיָא, לֹא שָׁנוּ
23 היתר זה לכרוך על מכתו במקדש אֱלָא גָמִי, שאינו בגד, אֲבָל
24 צִלְצוֹל קָמֵן כיון שבגד הוא הרי הוא חוֹצֵץ - פוסל עבודתו משום
25 יתור בגדים, ואסור לכרוך בו.
26 דעה חולקת: וְדִרְבִּי יוֹחֲנָן אָמַר, אין בצלצול שכורך על מכתו כדי
27 לפסול עבודתו משום יתור בגדים כיון שאין בו שלש על שלש,
28 שֵׁלָא אָמְרוּ דִּין פסול חציצה בְּדַבְרֵי הַפְּחוֹת מְשָׁלָשׁ עַל שֵׁלָשׁ אֱלָא אם
29 הוא בְּמָקוֹם בְּגָדִים, ששם חוצצת אפילו נימא אחת ופוסלת
30 עבודתו, אֲבָל שֵׁלָא בְּמָקוֹם בְּגָדִים שמצד חציצה לא שייך לדון,